

Rok 2018 v ekonomice

LEDEN

1. ledna

■ Zvýší se minimální měsíční mzda ze současných 11 000 Kč na 12 200 Kč a minimální hodinová mzda z 66 Kč na 73,20 Kč. Současně dochází k navýšení takzvané zaručené mzdy, a to celkem v osmi skupinách, od 12 200 Kč až do 24 400 Kč.

■ Vzroste sazba daně ze zemního plynu určeného k pohonu motorů ze stávajících 68,40 Kč/MWh spalného tepla na 136,80 Kč/MWh.

3. ledna

■ Přísnější pravidla na kapitálovém trhu. Investiční poradci budou muset složit odbornou zkoušku, což by mělo přispět ke zvýšení kvality investičního poradenství poskytovaného klientům.

■ Začíná platit důchodová novela, podle níž se penzistům budou zvyšovat důchody více než dosud; od 1. ledna 2018 zhruba o 500 korun měsíčně. Do starobního důchodu by se mělo odcházet v 65 letech.

12. - 13. ledna

■ Prezidentské volby v Česku. Hlavním favoritem je současná hlava státu Miloš Zeman, který je zastáncem veřejných investic, zejména do dopravní infrastruktury, aktivní ekonomické diplomacie s důrazem na východní trhy a přijetí eura.

13. ledna

■ Účinností nabývá zákon o platebním styku, který by měl zvýšit bezpečnost plateb na internetu i práva uživatelů platebních služeb.

23. ledna

■ V Davosu začíná světové ekonomické fórum. Potrvá do 26. ledna.

ÚNOR

■ V Británii končí platnost papírové desetiřilbovky s přírodovědcem Charlesem Darwinem. Od loňského září je v oběhu nová plastová desetiřilbovka, na které je zobrazena spisovatelka Jane Austenová.

BŘEZEN

9. března

■ V Ženevě začíná mezinárodní autosalon.

Úvěry podraží, vyrovnají to ale vyšší mzdy

Úrokové sazby bankovních vkladů i úvěrů byly v posledních letech nízké. Sazba daná Českou národní bankou se téměř blížila nule. Karta se pomalu začala obracet ve druhé polovině letošního roku. Konkrétně v srpnu, kdy bankovní rada zvýšila úroky, poprvé od února 2008. Základní sazba tak v létě stoupla o 0,2 procentního bodu.

Podruhé ji zvedla začátkem listopadu, a to o 0,25 procentního bodu na 0,5 procenta. Na zasedání minulý týden bankovní rada k dalšímu zvýšení nepřistoupila. „Základní úrokové sazba, od které se odvíjí úročení komerčních úvěrů, tak zůstala na 0,5 procenta,“ potvrdil Marek Zeman, mluvčí centrální banky.

Jde ale jen o dočasný krok. „ČNB bude úrokové sazby postupně dále zvyšovat v příštím roce,“ říká Jakub Seidler, hlavní ekonom ING. Další růst podle něj nastane pravděpodobně na začátku února a celkově by měla bankovní rada své základní sazby v průběhu příštího roku zvýšit třikrát až čtyřikrát.

Postupný návrat k vyšším úrokovým sazbám v příštím roce potvrdil již začátkem prosince také guvernér ČNB Jiří Rusnok. Uvedl, že to bude pozvolný a dlouhodobý vývoj.

Sazby u hypoték překročí tři procenta

Od sazeb centrální banky se odvíjejí úroky bankovních vkladů a úvěrů. Podnikům vyšší úroky přináší drahší úvěry na investice a provoz, domácnostem zase například drahší půjčky na bydlení. Ty několikrát zdražily již letos, i s ohledem na omezení jejich dostupnosti v důsledku opatření ČNB. Přesto jsou ale úrokové sazby hypoték stále příznivé. V listopadu byla jejich průměrná sazba na 2,15 procenta.

V příštím roce podle odborníků dále porostou. „Aby bylo poskytování hypoték pro banky stále ziskové, měly by jejich úroky co nejrychleji vyrůst nad tři procenta,“ zastává názor Martin Mašát, analytik poradenské společnosti Partners.

„V opačném případě se hypoteční trh utlumí, čemuž veheimentně pomáhá i regulace centrální banky. Hypotečnímu trhu nepřidávají ani extrémně předražené nemovitosti v určitých oblastech,“ míní Mašát.

Jedním dechem ale dodává, že sazby z hypotečních úvěrů ve výši tři či čtyři procent jsou stále nízké a při průměrném růstu mezd by toto zvýšení nemělo být fatální.

Vždyť ještě před pár lety byly sazby kolem pěti procent a na přelomu tisíciletí dokonce nad deseti procenty. Jak

Plný náběh EET se odkládá

Po roce fungování EET eviduje tržby 161 tisíc podnikatelů. V příštím roce se jich mělo zapojit dalších zhruba 300 tisíc. Vše ale bude jinak. Ústavní soud v polovině prosince náběh třetí a čtvrté vlny pozastavil. A škrtnl i několik dalších ustanovení. Změny začnou platit od března 2018.

DANA JAKEŠOVÁ

Elektronická evidence tržeb byla spuštěna 1. prosince 2016. Tehdy museli začít odesílat Finanční správě záznamy o přijatých platbách podnikatelé z ubytovacích a stravovacích služeb. O tři měsíce později se přidal malo- a velkoobchod. Pro tyto skupiny se nic zásadního nemění, EET pro ně běží dál. Další vlna měla být spuštěna v březnu 2018, čtvrtá hned od června. Třetí by měla zahrnovat ostatní činnosti vyjma těch ve 4. fázi, například svobodná povolání doprava či zemědělství, následující pak vybraná řemesla a výrobní činnosti. Bližší určení podnikatelů, jichž by se obě fáze měly týkat, však upřesňuje jen vládní nařízení. A to soudcům vadí.

Pevně daná pravidla

Podle nálezů ústavních soudců není třetí a čtvrtá vlna sama

o sobě protiústavní, může ale začít až po všestranném zvážení možných dopadů na zbývající část podnikatelů a vymezení výjimek přímo v zákoně, nikoliv jen vládním nařízením.

Ústavní soud proto zrušil tři zákonná ustanovení, která zmocňovala vládu k vydání nařízení, a mohla tak některé tržby vyloučit z EET úplně, případně je převést do zjednodušeného režimu. V platnosti zůstane jen výjimka pro těžce zrakově postižené a do konce příštího roku výjimka pro prodej vánočních kaprů.

„Ústavní soud respektuje skutečnost, že zákonodárce nemůže dohlédnout všude a předvídat vše, nicméně musí při zavádění jakékoliv plošné regulace zvážit předem její dopady z hlediska povinných osob, času a způsobu (kdo, kdy a jak). Rčení, že při kácení lesa létají třísky, pro regulační opatření v právním státě nemá místo,“ stojí doslova z nálezů.

K 28. února 2018 se tak ruší zmíněná ustanovení a třetí vlna 1. března neodstartuje.

Výjimka pro drobné podnikatele

Ministerstvo financí se nechalo slyšet, že verdikt Ústavního soudu respektuje a nyní se soustředí na to, aby jeho vůli zohlednilo v zákoně o EET. „Příprava částečné novely tohoto zákona již začala s ohledem na požadavek nové vlády vyjmutí podnikající fyzické osoby se stanovenou paušální daní a nízkými ročními příjmy,“ připomněl Michal Zurovec, mluvčí úřadu.

Hranici tržeb 750 tisíc korun,

kteřou navrhuje některé strany, ale ministryně financí Alena Schillerová považuje za příliš vysokou. Jeden z návrhů tak hovoří o půl milionu korun. Osvobození drobných podnikatelů a provázání paušální daně s vynětím jejího poplatníka z EET prosazuje také Hospodářská komora.

Nepokříví změny trh?

Především podnikatelům, kterých se již evidence tržeb týká, se však „stopka“ dalších vln EET nelíbí. Podle Svazu obchodu a cestovního ruchu by nebylo dobré,

Rčení, že při kácení lesa létají třísky, pro regulační opatření v právním státě nemá místo nález ústavního soudu

”

kdyby se EET vztahovala jen na obchodníky a provozovatele hotelů a restaurací a ostatní podnikatele by byli této povinnosti zbaveni.

„Věříme, že se podaří v co nejbližší době vyřešit formou novely zákona sporné body a že třetí a čtvrtá vlna zavedení EET bude pouze drobně odsunutá, nikoliv zcela zrušená,“ uvedla mluvčí svazu Irena Vlčková.

Také Ivana Karhanová, majitelka rodinné restaurace Králík v rá-

diu, vnímá změny zákona uprostřed procesu, kdy se část podnikatelů už musela EET podřídit a část ještě ne, jako nešťastný.

„Z mého pohledu jsou tak podnikatelé podléhající EET diskriminováni oproti těm, kterých se tyto povinnosti netýkají,“ zdůrazňuje Karhanová. Jedním dechem dodává, že jistotu podnikatelského prostředí bez častých legislativních úprav považuje za extrémně důležitou. Časté změny totiž u malých firem, jako je ta jejich, zatěžují provoz. „Musíme věnovat spoustu času a peněz úpravě procesů, abychom vyhověli neustálé se měnící legislativě,“ dodala Karhanová.

Platby kartou bez evidence

Drobné změny se však dotknou i podnikatelů z první a druhé vlny. Ústavní soudci totiž kromě ustanovení, umožňujících vydání vládního nařízení, zrušili ještě další, která jsou podle nich protiústavní.

Jedno z nich se týká evidování plateb kartou. „Účelem zákona je lepší dohledatelnost hotovostních i jim obdobných plateb. To se může týkat zejména těch forem, kdy platba nemá (resp. nemusí mít) žádnou stopu v elektronické podobě,“ stojí v soudním nálezu.

Naproti tomu tržby plynoucí z bezhotovostních převodů jsou podle ústavních soudců poměrně dobře dohledatelné a neexistuje tedy dostatečně silný a legitimní zájem státu na jejich plošné evidenci. Podle nálezů musí stát dodržovat jisté informační sebeomezování, může-li jím zajišťované funkce zabezpečit i jinak. Para-

graf zákona, který ukládá povinnost evidovat tyto tržby, tak ústavní soud ruší, a to opět uplynutím 28. února 2018.

Tuto změnu kvituje i Hospodářská komora. „Podřazení plateb kartou pod obecný režim EET vyvolávalo již od počátku nad diskusí o zavedení povinné evidence otázky právě kvůli již existující dohledatelné evidenční stopě karetních transakcí,“ řekl mluvčí komory Miroslav Dír.

Verdikt přivítaly také internetové obchody, s ohledem na vynaložené náklady však podle nich přišlo pozdě. „Rozhodnutí budeme v našem informačním systému samozřejmě reflektovat, nicméně další úpravy s sebou ponosou opět nadbytečné náklady,“ uvedla po zveřejnění nálezů Patricie Šedivá, mluvčí e-shopu Alza.cz. Totéž potvrdil například Datart.

Účtenky napříště bez DIČ

A ještě jednu změnu udělal Ústavní soud. Rozhodl o tom, že daňové identifikační číslo (DIČ) uplynutím 28. února 2018 nebude povinnou součástí účtenky.

„Povinnost zasílat DIČ do informačního systému správce daně nicméně zůstává v platnosti, a funkčnost celého systému proto není nikterak ohrožena,“ upozornil mluvčí resortu financí Zurovec. „Zároveň platí, že poplatníci, pro které uvádění DIČ na účtence nepředstavuje problém, anebo ti, kteří ho musí uvádět z titulu plátcovství DPH, nemusí nijak zasahovat do stávající podoby svých pokladních systémů.“

Autorka je spolupracovnice LN

EET dnes (do 28. 2. 2018)

Kterých podnikatelů se týká:

- ubytovací služby (1. vlna) - hotely, kempy, penziony, ubytovny a podobná zařízení
- stravování a pohostinství (1. vlna) - restaurace, hospody, kavárny, kantýny...
- maloobchod, velkoobchod (2. vlna).

Výjimka platí pro nevidomé a hluchoslepé podnikatele, pokud tržbu přijímají sami.

Do konce roku 2019 platí od 14. 12. do 24. 12. výjimka pro samostatný prodej sladkovodních ryb (vánočních kaprů).

Které tržby se evidují:

- tržby, které pocházejí z podnikatelské činnosti a zároveň byly uhrazeny: v hotovosti, platební kartou, šekem, směnkou, jinými obdobnými způsoby, např. stravenkou, poukázkou, dárkovou kartou či elektronickou peněženkou.

Které tržby se neevidují

Platby uskutečněné: převodem z účtu na účet, inkasem a vkladem na bankovní účet podnikatele, směnou.

EET od 1. 3. 2018

Kterých podnikatelů se EET bude týkat:

- Všechny podnikatelů z 1. a 2. vlny
- Nástup 3. a 4. vlny se z rozhodnutí Ústavního soudu zatím odkládá. Spuštěny by měly být po novele zákona o EET. Výjimku zřejmě dostanou podnikatelé s nižším obrátem (500 či 750 tisíc korun za rok), v úvaze je také vyjmutí z EET pro podnikatele s paušální daní.

Nadále tak zatím nemusejí tržby evidovat:

- 3. vlna Svobodná povolání (například právní a účetní činnosti), doprava (i taxislužba), zemědělství (také prodej na farmářských trzích), potravinářská výroba (pekaři, cukráři, řezníci a další), zdravotní péče a veterinární činnost
- 4. vlna Vybraná řemesla (elektrikáři, obkladači, malíři...), poskytování osobních služeb (kadeřnictví, masáže, kartářky...) a výroba

Změny v evidování tržeb (v návaznosti na rozhodnutí Ústavního soudu):

EET se nově nebude týkat úhrad platební kartou a dalších bezhotovostních plateb. Nově již nebude povinné zveřejňování daňového identifikačního čísla (DIČ) na účtence.

